Papers of the Institute for Bulgarian Language, 39, 315 – 338
Print ISSN 0323-9934, Online ISSN 2603-3402

DOI: 10.47810/PIBL.XXXIX.26.08

СЕМАНТИЧНИ И СЛОВООБРАЗУВАТЕЛНИ ОСОБЕНОСТИ НА НЯКОИ НОВИ ФЕМИНАТИВИ С ПРЕФИКСОИД *ЕКС-* И/ИЛИ СУФИКС *-Ш(А)*

Валентина Бонджолова
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, България

SEMANTIC AND WORD-FORMATION FEATURES OF SOME NEW FEMINATIVES WITH PREFIXOID *ЕКС-* AND/OR SUFFIX *-Ш(А)**

Valentina Bondzholova
St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo, Bulgaria

Резюме: Обект на анализ в статията са феминативите, в чиято морфемна структура се регистрират префиксоид *екс-* и суфикс *-ш(а)*. Възможността за добавяне на двата форманта на различно ниво на производност определя различното значение на производните думи и създава словообразувателна омонимия.

Ключови думи: Nomina feminativa; жена; неофеминативи; словообразуване; семантика

Abstract: This article analyzes the feminatives, in whose morpheme structure the prefixoid *екс-* and the suffix *-ш(а)* are registered. The possibility of adding the two formants at different levels determines the different meaning of the derived words and creates word-forming homonymy.

Keywords: Nomina feminativa; woman; neofeminatives; word formation; semantics

ВЪВЕДЕНИЕ

Една от групите думи, които са свързани с активни неологични и оказионални словообразувателни процеси, са феминативите (Nomina feminativa): те назовават

* Copyright of each paper stays with the respective authors. The works in the Papers of the Institute for Bulgarian Language are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0. International Licence (CC BY 4.0).

лица от женски пол и словообразувателното им значение изразява женскост по отношение на мъжкородовите названия, явяващи се произвеждащи основи. За обозначаването им се ползват различни термини: феминативи, неофеминативи, феминални имена, фемининум, а в последните пет години в славистиката като най-високочестотен се наложи феминитиви, както и неофеминитиви (за термините вж. Otashevich 2024: 52). Употребата им е синонимна, макар че се търсят терминологични разграничения във връзка с различните гледни точки и направления, в които се изучават категорията феминитивност и средствата за нейното изразяване (Guzaerova 2020: 24 – 25; Ilyasova, Pugacheva 2022: 55). Обект на нарастващ изследователски интерес заради многоаспектния им характер са неологичните феминативи, които са вторични (секундарни) в корелация с мъжкородови названия. Причини за високата им честотност са промените в екстралингвистичната действителност, както и сложните междуличностни отношения. Проявата на тенденцията към създаване на нови названия за жени се засилва след обществено-икономическите промени през 1989 г. и продължава да е актуална през първата четвърт на XXI век, като е обект на анализ в редица изследвания (вж. напр. Radeva 1991; Avramova 2003; Bondzholova 2004; Sumrova 2018a, Eftimova 2020 и др.).

От словообразувателно гледище названията за жени са производни от съответните мъжколични съществителни имена най-вече чрез суфиксация с наставки като *-к(а)*, *-ин(я)/-кин(я)*, *-иц(а)*, *-ичк(а)*, *-а*, *-ес(а)*, *-ш(а)*. Според В. Радева „названията за лица жени имат същото лексикално и стилистично значение, както произвеждащите мъжколични имена, но се отличават от тях с модификационното си значение“ (Radeva 1991: 152). Цв. Аврамова изтъква като важна особеност на новосъздадените феминативи тяхната маркираност с признака разговорност в сравнение с произвеждащите ги мъжколични съществителни: конотацията може да е резултат както от новостта им в социалната и в езиковата практика, така и от стилистичната окраска на произвеждащите ги мъжкородови имена (Avramova 2003: 190 – 191). Успоредно с това посочва като друга проява на прагматичната тенденция образуването на женсколични съществителни със значение ‘съпруга на лицето, назовано с мотивиращата основа’, т. е. ‘лице от женски пол, което е в съпружески отношения с лицето, назовано от мотивиращата основа’ с наставка *-ш(а)*, определяйки ги по тази причина не като модификационни, а като мутационни деривати, които биха могли да се отнесат към nomina pertinentia, „само че тук лицето се назовава чрез отношение на принадлежност (съпружеска) към друго лице“ (Avramova 2003: 195 – 196). Редица новообразувани феминативи имат оказионален характер и се регистрират единични техни употреби, свързани с конкретна речева ситуация (Bondzholova 2004: 59 – 70). За популяризирането на названията за жени днес особена роля играят медиите и социалните мрежи, чийто език проявява тенденция към демократизация и свързаната с нея колоквиализация. Мотивирани от номинативни и стилистични цели, феминативите разнообразяват речта и в същото време запъл-

ват системни празнини в езика, а наблюдаваната емоционално-експресивна градация влияе върху възприемането им. В научните изследвания се подчертава техният разговорен характер. В. Сумрова посочва, че почти всички нови думи, назоваващи лицата според тяхното професионално занятие или пост, звание, титла, се определят като разговорни (Sumrova 2018a: 75). В стилистичен план според А. Ефтимова при феминалните названия „обикновено суфикси като *-ищ(а)*, *-ш(а)* носят конотации за ирония, пренебрежителност и/или брачен статус: *майсторица*, *докторица*, *президентша*“ (Eftimova 2020: 25).

В тази разнообразна група от производни обект на анализ в настоящото изследване са феминативи, в чиято морфемна структура се установява наличие на префиксоид *екс-* и на суфикс *-ш(а)*, както и словообразователният потенциал на двата елемента. Ексцерпираният материал е събран по метода на лингвистичната находка от различни източници (информационни сайтове, електронни медии, форуми, социални мрежи и др.), което води до предположението, че с оглед на регистрацията броят на действителните производни (оказионални или неологични) с всяка от двете словообразователни морфеми е значително по-голям. Анализираните форманти са с висока степен на продуктивност, която е отбелязана в научните изследвания и е регистрирана лексикографски предимно в неологичните речници, а по-ранните – в тълковните речници на българския език. Наблюденията ни показват наличието на нови тенденции във връзка най-вече с разширяването на типа мотивиращи основи, към които се прибавят коментираните морфеми. Разглеждат се въпроси, свързани със степента на представяне на отделните производни в научните изследвания и в лексикографски източници, със спецификата на значението и референтната им отнесеност, както и с тяхната синтагматика. По тази причина илюстративният материал, включващ нови феминативи, които в доминиращата си част не са били обект на лингвистичен анализ, е приведен в по-голям обем, а при необходимост е добавена съответната екстралингвистична информация, обусловила появата им.

1. ФЕМИНАТИВИ, ОБРАЗУВАНИ СЪС СУФИКС *-Ш(А)*

Суфиксът *-ш(а)*[1] е сред високопродуктивните нови наставки в българския език. Прибавя се към мъжкородови съществителни имена, които назовават лица според тяхната професия, титла, заеман пост и др. Както отбелязва В. Сумрова,

[1] В това изследване не се коментират правописните проблеми на анализираните производни думи по отношение на норми като слято, полуслято и разделно писане и употреба на главни и малки букви. Приведеният илюстративен материал не е подлаган на езикова редакция.

„появата на много нови феминативи със значение ‘съпруга или интимна приятелка на лицето, назовано с произвеждащата основа’, което е или високопоставено, или важно (по някаква причина) за социума, говорят за социалната роля на назованите с тях лица жени и отново за интереса на обществото към тях“. Авторката посочва регистрирани в речниците на новите думи единици, сред които доминират образуваните със суфикс *-ш(а)*: *президентша*, *премиерша*, *депутатша*, *дипломатша*, *сенаторша*, *канцлерша*, *амбасадорша*, *митничарша*, *селекционерша*, *милионерша*, *мутреса*, *мутрафонка* (Sumrova 2018a: 141). Като морфема *-ш(а)* се среща в по-рано заети от руски език думи, напр. *докторша*, *министерша*, *генералша*, *полковниша*, при чието лексикографско отразяване в някои случаи е включена бележка „остаряла“. По-нови феминативи, представени в РБЕ, като *премиерша* и *президентша*, са с бележка „разговорно“, което показва, че при всички случаи този тип производни са носители на добре изразена конотация. В. Сумрова анализира по-подробно стилистичната маркираност на феминалните названия с наставка *-ш(а)*, посочвайки различни интра- и екстралингвистични причини за характеризирането им като разговорни (Sumrova 2009: 90 – 92). В руския език обаче наставката има различен семантичен обхват – използва се за феминативи, назоваващи лице от женски пол, което изпълнява съответната длъжност, и за назоваване на съпругата по длъжността на нейния съпруг, т. е. рус. *президентша* е със значение 1. ‘жена премиер’ (срв. бълг. *премиерка*), 2. ‘жена на премиер’ (срв. бълг. *премиерша*). Съществителни се образуват със суфикс *-ш(а)* (например *капитанша*, *адмиральша*, *губернаторша*), когато става дума за престижни професии и длъжности, а за професии с по-нисш ранг – със суфикс *-х(а)* (напр. *дворничиха*, *слесариха*, *мельничиха*) (Satoła-Staśkowiak, Sosnowski 2019: 131), като вторият суфикс не е регистриран в български думи.

Разширява се обхватът на основите, към които се прибавя суфикс *-ш(а)*: регистрират се редица нови производни – както от заети думи, така и от домашни. Ето някои примери, към част от които е добавена и съответната екстралингвистична информация, мотивираща конкретната употреба: ***Адмиралша*** (като никнейм; форум; dnes.bg, 03.09.2009); *Когато два месеца след лятото, прекарано от младото семейство в селото, лекарят потвърдил, че г-жа* ***бизнесменшата*** *е бременна, от съпрузите нямало по-щастливи на света* (trubadurs.com); *Луна планира да проведе разговор на четири очи с хлевоустата* ***блогерша*** *Елена Гунчева* (betatest.bg, 16.07.2022); *Изглед от терасата на „****вампиршата****“* (за съпругата на граф Дракула; balkanmotoadv.com); ***Вампиршата*** (като никнейм; форум; dnes.bg, 7.03.2024); ***Вицепремиершата*** *Дончева с нов провокативен статус за ромите!* (flagman.bg, 25.06.2018); *То и навремето* ***Другаршите****, съпругите на Другарите, с безотчетни пари за собствено харчене си поръчваха библиотечни рафтове по цвят и автор* (форум; vibes.bg, 4.12.2015); *Ернестина*

Шинова е играла ***президентша*** *в киното, но в живота е* ***евродепутатша*** (btv.bg, 15.10.2020); *Женицата-****еврокомисарша*** *е още под впечатлението на последния си разговор с Барозу* (segabg.com); *Прочее, г-жа* ***конгресменшата*** *на снимката да не е близка роднина на НП Херо Мустафа?* (societe-chez-kerpeden.eu, 9.12.2021); *Съжителствуват в общо домакинство чиракът Оливър Туист с калфата, слугинята, майстора и* ***майсторшата*** *– и така съжителства, че накрая се бунтува, бият го и бяга!* (форум; dnevnik.bg, 29.01.2016); ***Милиардершата*** *ще се жали в МОК, защото гимнастичките ѝ били ощетени* (за Ирина Винер, съпруга на милиардера Алишер Усманов; duma.bg, 9.08.2021); *Няма трафик, както казва една* ***министърша****, която сега се опитва да си упражнява английския* (срв. остар. *министерша*; skyscrapercity.com, 6.02.2018); *Омъжената за музикант Йоко Оно. Може да се нарече* ***музикантша****.* ***Музикантшата*** *Йоко Оно* (форум; dnevnik.bg, 1.12.2015); *Г-жо* ***Полицайша****, мъжът Ви показвал ли Ви е някога фиша със заплатата си?* (marica.bg, 5.11.2015); *Миналата седмица по скайпа си чух с братовчедка ми, която е българската* ***посланиша*** *в Австралия* (срв. *амбасадорша*, *дипломатша*; forum.rozali.com, 16.11.2009); *У* ***предводителшата*** (в превод от руски език; А. П. Чехов; duma.bg, 17.03.2012); *освен това* ***продуцентшата*** *притежава и модерен ресторант* (за Кремена Халваджиян, съпруга на продуцента Магърдич Халваджиян; skandalno.net, 7.11.2016); *Бившата* ***ректорша****, китайката от новозагорските села и тя там* (форум; borbabg.com, 18.03.2022); *Възгласът на безпаметната г-жа* ***съдийша*** *„какво направихте, г-н Агях“* (bg-mamma.com, 20.03.2018); *Много на сериозно се е взела тази госпожа* ***хотелиерша*** (форум; blitz.bg, 12.04.2014).

Някои от неофеминативите са сложни думи: *Само преди месец голи снимки на* ***кандидат-президентшата*** *се появиха на корицата на „Ню Йорк пост“* (168chasa.bg, 11.09.2016); *Пък нещо за* ***министър-председателша*** *ни вопъл ни стон* (форум; dir.bg, 26.08.2017). Регистрираме също производни от съставни названия на длъжности и титли (напр. главен прокурор, районен председател): *за да може Нели по-скоро да стане госпожа* ***районна председателша***[2] (Ст. Цвайг, в превод; „В омаята на преображението“); ***главната прокурорша*** *прекрати разговора* (за Детелина Ханчева – жената до главния прокурор Иван Гешев; e-vestnik.bg, 17.07.2020). Отделни феминативи могат да са свързани с омонимия в резултат на различни словообразователни процеси: *кандидат-премиерша*$_1$ със значение ‘съпруга на кандидат-премиер’ и *кандидат-премиерша*$_2$ – ‘кандидатка за съпруга на премиер’.

[2] Лексемата *председателша* е отбелязана от В. Сумрова (Sumrova 2018a: 21 – 22) във връзка с употребата ѝ в художествения превод от А. Терзиева на „Човешка комедия“ на Балзак (София, 1973).

При феминативите с наставка *-ш(а)*, образувани от многозначни думи, назоваващи лица от мъжки пол, наблюдаваме идентична полисемия. Така например съществителното *фараон* има две значения: 1. *Истор*. Титла на държавен глава в древния Египет (RSBKE). 2. *Прен*. *Разг*. Лице, което организира финансова пирамида и извлича материални облаги, като ограбва хората, които влагат средства в нея (Pernishka et al. 2001). Съществителното *фараонша* съответно е със значения: 1. Съпруга на фараон (в 1. знач.). *Всъщност, Анубис е въпросният бог, а Хатхор е богиня на красотата, младостта, майчинството – с нея скромно са се отъждествявали редица представителки на висшето общество, сред тях фараонката Хатшепсут и фараоншата Нефертари*. (Нефертари е съпруга на Рамзес Втори; kremitur.free.bg; До Египет и назад – 1). 2. *Прен*. *Разг*. Съпруга на фараон (във 2. знач.). *По последни данни от кораба-майка на фараона-измамник, господин Делян Пеевски лично се е заел да унищожи най-богатата безработна фризьорка и фараонша, в едно с децата-фараончета* (за съпругата на депутата Ивелин Михайлов; afera.bg, 1.11.2024); *Фараоншата може да се размине само с глоба или условна присъда* (за съпругата на Георги Близнаков; toppresa.com, 10.10.2019).

Като иновация в словообразуването с формант *-ш(а)* трябва да посочим възможността да се прибавя към антропоними, най-вече имена на популярни личности от политическия живот, т. е. прецедентни имена: *явно си фен на GILF та веднага разпозна г-жа* ***макронша*** (форум; sportenforum.net, 19.08.2024); *И се забила в портата, защото искала да отиде при Обама, който си бил паднал по нея. Което, като видиш* ***Обамшата****, не е трудно да го повярваш* (форум; dnes.bg, 4.10.2013); *Старата закачалка* ***Клинтъншa*** *излезе изпод пъня на канала MSNBC с интервюто си* (форум; dnes.bg, 8.02.2024); ***Клинтъншата*** *събра по-голям брой гласове, но поради особеностите на избирателната им система спечели Доналд Тръмп* (форум; dir.bg, 15.07.2018); *Въпрос с много понижена трудност към* ***радевша*** *и* ***гейшевша*** (offnews.bg, 1.10.2022). В повечето случаи мотивираща основа е фамилно име (Еманюил *Макрон*, Барак *Обама*, Бил *Клинтън*, Румен *Радев*, Доналд *Тръмп*), но може да се използва съчетанието от собствено и фамилно: *може и да е случил Бургас на кмет (така казва* ***Румен-Радевшата****), ама на останалата общинска паплач и гмеж не е случил!* (форум; gramofona.com, 15.12.2019).

С аналогично значение са и производните от антропоними с наставка *-еса*, които също обозначават жената до съответното лице: ***Макронесата*** *е известна вече в цяла Франция с хомосексуалната си ориентация* (форум; dir.bg, 29.08.2018); *А Бабеса*[3] ***Макронеса*** *дали ще помни след 5 дни в коя държава е*

[3] В жаргона съществителното *бабеса*, образувано с наставка *-ес(а)*, е със значение ‘богата възрастна жена; реститутка’.

била (форум; blitz.bg, 25.08.2017); ***Тръмпеса*** *е готина още повече* (форум; dir.bg, 12.09.2017); *Няма да се учудя, ако Деса* ***Радевеса*** *излезе с руско потекло* (форум; dnes.bg, 30.07.2023). Наставката *-ес(а)* се прибавя и към нарицателни съществителни (освен по-отдавна регистрирани като *принцеса*, *баронеса*, *поетеса*, *мутреса*, *мутрафонеса*, *хостеса* и под.), което свидетелства за мястото ѝ сред активните форманти при образуване на феминативи с различни значения: *Деса* ***Президентеса*** (съпруга на президент; форум; dnes.bg, 13.01.2017); *А 12 шивачи трескаво довършват най-новия минижуп на* ***президентЕСАта***! (форум; blitz.bg, 18.01.2017); *Чудесно анализираш. Ще се радвам да го направиш и за копчетата на Деса* ***Пилотеса*** (съпруга на пилот, а не жена пилот; forumabv.eu, 27.07.2017); *Кашончето с маски е за Деса* ***генералеса*** (форум; botevgrad.com, 09.07.2020); *Права е била „афроамериканката“ германка, че* ***другаресата*** *не може да чете, камо ли да пише* (съпруга на другар; за Д. Радева; vesti.bg, 4.08.2019); *И кой другар или* ***другареса*** *са направили тези велики мъдри умотворения?* (вм. другарка; форум; frognews.bg, 11.10.2013); *На централната алея е пълно с* ***балонеси****, които печелят по 2000 лв. на седмица* (млада жена, която продава балони с райски газ; 24chasa.bg, 14.07.2024); *Само две хиляди заплата! Че това са едни обувки на някоя метреса или* ***депутатеса****, бре!* (форум; dir.bg, 17.02.2011); „*Канадците носят ли мартеници, ходят ли по жарава?“ – избухна в характерна „аргументация“* ***патриотесата*** (за депутатка от „Възраждане“; segabg.com, 1.06.2023). Както се вижда и от илюстративния материал, част от примерите са свързани с едно и също лице – Десислава Радева (съпругата на Румен Радев), като са ползвани феминативи от различни основи, обозначаващи съпруга ѝ: *Радев*, *президент*, *пилот*, *генерал*, *другар*.

Във връзка с активизирането на *-ес(а)* като формант, прибавян както към съществителни от мъжки род не само за лица, така и към съществителни от среден и женски род, в научни изследвания са разгледани редица нови феминални названия, които в преобладаващата си част имат оказионален характер и възникват за нуждите на конкретния текст: *вождеса*, *боецеса*, *пилотеса*, *типеса*, *таласъмеса*, *професореса*, *доктореса*, *сладуреса*, *лордеса*, *булевардеса*, *парцалеса*, *простакеса*, *шутеса*, *глиганеса*; *джуджеса*, *кюфтеса*, *контеса*; *куклеса*, *мутреса*, *бабеса*[4] (вж. Todorova 2018: 99 – 100; Sumrova 2018b: 75 – 76). Посочените примери двете авторки извличат от собствен архив, както и от регистрации в други изследвания и от лексикографски източници.

По-стар модел за назоваване на съпругата по личното име на нейния съпруг използва наставка *-ица//-(в)ица/-(ов)ица*, който в новите феминални названия се

[4] При изброяването със знак точка и запетая са отделени производните от съществителни имена с различен род – мъжки, среден, женски.

прибавя редовно към фамилни имена или прозвища, напр. *Макроница* (за Брижит Макрон, съпругата на Еманюел Макрон), *Обамица* (за Мишел Обама, съпругата на Барак Обама), *Радевица* (за Десислава Радева, съпругата на Румен Радев), *Клинтъница* (за Хилари Клинтън, съпругата на Бил Клинтън), *Тръмповица* (за Мелания Тръмп, съпругата на Доналд Тръмп) и под.: *Ответната страна е показала снимка на* ***Макроница*** *като мъж* (форум; blitz.bg, 2.07.2024); *Щели да докажат, че* ***макроница*** *и* ***обамица*** *са мъже* (форум; glasove.com, 25.02.2025); *Не пасва на протокола на* ***Макроница*** *дължината на роклята, ама... това е положението.* ***Тръмповица*** *се е уйдурдисала* (severozapad.live); ***Макроница*** *не е проста и трябва да ви кажа, че много добре знае какво прави* (segabg.com, 27.06.2018); ***Клинтъница*** *също имаше разни мракобеснически идеи* (glasove.com, 15.09.2016); *Радев и* ***Радевица*** *нарцистично се изживяват като царска двойка* (voice-bg.com, 1.06.2023); *Последно време не сте писали нищо за* ***Радевица*** *и* ***Плевналиевица****!* (форум; dnes.bg, 30.05.2018). На семантичната еквивалентност на собствените имена от този тип и еднакъв номинационен механизъм с производните с наставка *-ш(а)* обръща внимание и Цв. Аврамова (Avramova 2003: 196). Употребата на аналогични производни проследява също и Б. Тодорова, като отбелязва, че във форума bg-mamma се използват предимно разширените варианти на наставката (Todorova 2018: 96), докато в наблюдавания тук материал доминират случаите с наставка *-иц(а)*. Т. Рабовянова разглежда като подгрупа на феминативите тези, които са създадени по модела собствено име (фамилия, прякор, /съкратено/ лично име) + *-(ов)иц(а)*, и посочва производни като *Бербатовица*, *Гонзовица*, *Обамовица*, *Макроновица* и др. (Rabovyanova 2025: 278 – 279). Интересен факт е добавянето на суфикс *-иц(а)*, както и на *-ш(а)* към фамилии на жени, когато производното съществително не актуализира значение ‘съпруга на лицето, назовано от мотивиращата основа’, тъй като съпругът е непопулярна личност, напр. към Ангела *Меркел*, която е запазила фамилията от първия си брак с Улрих Меркел (моминското ѝ име е Каснер, а вторият ѝ съпруг е Йоахим Зауер): *Не харесвам баба* ***Меркелша****, но футболистите им са фантастика!* (форум; dir.bg, 9.07.2014); *Ни* ***Меркелица****, ни Обамица ще ви спасят от възмездие* (форум; blitz.bg, 21.01.2015). Очевидно при последната употреба се търси игрово съзвучие в изказа при еднородните подлози. Високата честота на *Меркелица* в социалните мрежи и във форумите е свързана с изразявано неприемане или неодобрение и с иронично, подигравателно отношение към лицето и към неговите прояви. Освен отбелязаните деривати се използват още *Меркелина*, *Меркелана*, *Меркелка(та)* и др., понякога в съчетание с *баба*, *кака*, *фрау* и под.

При честа смяна на партньорките едно и също феминално название може да се свързва с различен референт и да обозначава различни жени, напр. *Гришовица* (по умалително *Гришо* за Григор Димитров): *Може би трябва и снимка*

на поредната ***Гришовица*** *да държим на подходящо място* (photo-forum.net, 12.02.2017); ***Гришовица*** *отпадна в 4-я кръг в Мелбърн* (за Мария Шарапова; dir.bg, 20.01.2014); ***Гришовица*** *флиртува със Скалата в Ел Ей* (за Никол Шерцингер; pik.bg, 17.11.2016); *Бивш шеф от F1 глези с подаръци* ***Гришовица*** (за Лолита Османова; gong.bg, 7.01.2021); ***Гришовица*** *се разхвърля по бельо* (за Мадалина Геня; kliuki.ws, 4.10.2023); *Разкриха как пробива в Холивуд новата* ***Гришовица*** (за Ейса Гонсалес; standartnews.com, 6.05.2025); *Бившите на Гришо и* [на] ***Гришовица*** *се гледат влюбено* (за Мария Шарапова, бивша приятелка на Гр. Димитров, и за Луис Хамилтън, бивш приятел на Никол Шерцингер, която е бивша приятелка на Гр. Димитров; lifeonline.bg, 28.11.2025); *Иначе Ейса, като всички останали* ***Гришовици****, се кълне в любов на българския тенесист и го засипа с куп красиви думи и пожелания за рождения ден* (novinite-bg.com); *Три* ***Гришовици*** *чупят стойки на дефилета в Милано* (zasada.bg, 5.10.2025).

За назоваване на съпругата по името на съпруга ѝ констатираме добавяне на наставка *-к(а)*, като се създава четвърти тип след разгледаните вече *-ес(а)*, *-ш(а)* и *-иц(а)*, напр. *Макронка*, *Обамка*, *Клинтънка* и под.: *Тогава уж казаха че нищо не знаят от щаба на* ***Клинтънката*** *и върнаха парите* (offnews.bg, 20.01.2016); *… даже и говорител на* ***Клинтънката*** *подаде оставка* (форум; kaldata.com, 16.03.2011); *Всъщност тайна няма, а се оказа, че* ***Макронката*** *просто не залага само на гена си* (kliuki.bg, 28.07.2022); *… такова шизофренно мнение за връзката между външния вид на* ***обамката*** *и какво е направила за мъжа си* (форум; dir.bg, 1.02.2013); ***Обамката*** *е родена момче* (facebook.com, 31.05.2025). Всъщност при някои подобни производни се наблюдава словообразователна омонимия. Напр. *Обамка* регистрираме освен със значение ‘съпругата на Б. Обама’ още като деминутивна разговорна форма от фамилното име за самия Б. Обама, използвана като прозвище, обикн. членувано, напр.: *В началото на месец януари 2014 г.* ***Обамката*** *отиде спешно при Путин, за да му поиска 100 милиарда долара на заем* (bolgari.org, 7.04.2009); *Днес на азиатско-тихоокеанския самит* ***Обамката*** *гледаше като изтърван* (форум; gong.bg, 11.11.2014); *За два мандата,* ***Обамка*** *се сбръчка и побеля като планината Сиера Невада, а Владимирчо смени пет президента и се подмладява* (форум; fakti.bg, 14.11.2020). Моделът е познат при образуване на прозвища от фамилни имена, като производните единици имат подчертано фамилиарен характер или изразяват ирония, снизходителност и пренебрежение, напр. Юрий Божанов – *Божанката*, Явор Божанков – *Божанката*, Валери Божинов – *Божинката* и т. н.: *Бургаският „стронг мен“* ***Божанката*** *ще гони национална титла* (flagman.bg, 11.06.2021); *Нова буря в левицата: И* ***Божанката*** *отлюспен от Корнелия Нинова* (filternews.bg, 09.12.2022); *„****Божанката*** *конкурира* ***Божинката****“ това написа в социалната мрежа Фейсбук секретарят на президента Димитър Стоянов* (demokrat.bg, 19.06.2022). Третият член на омонимната

парадигма обозначава вид риба, наречена на името на Б. Обама: ***Обамката** е сладководен вид от семейство костури, достигащата около 5 см дължина и срещащ се предимно в бързите реки на Северна Алабама и Източен Тенеси. Така бодливата рибка с ярки цветове влиза в регистрите като Etheostoma obama* (pik.bg, 30.11.2012). Също така *Обамка* (‘малкият Обама’) е търговска марка – название на вид руски сладолед: *Руска шоколадова фабрика пусна нов вид сладоледи с името „**Обамка**“* (...) *Сладоледът „**Обамка**“ предизвика бурни реакции в социалните мрежи, като потребителите измислят допълнителни аромати – сладолед с млечен шоколад, покрит с карамел на име „**Ердоганка**“, както и бял шоколад, наречен „**Меркелка**“* (nova.bg, 18.05.2016). Както се вижда, познатият експресивен словообразувателен формант бързо води до оказионално словопроизводство по същия модел.

В условията на словообразувателна конкуренция се синонимизират производни с различни суфикси, като *Макронша*, *Макронеса*, *Макроница*, *Макроновица*, *Макронка*, с общо значение ‘съпруга/партньорка на лицето, което е мотивираща основа’ (в случая на Ем. Макрон). Всички антропонимни феминативи с наставките *-ш(а)*, *-ес(а)*, *-(ов)иц(а)* и *-к(а)* са с иронично-подигравателна употреба. Сред тях преобладава негативната конотация – те изразяват пренебрежение, насмешка, съдържат подигравка и неодобрение. Изборът на словообразувателния формант за производство на вариантни названия се определя от предпочитанията на пишещия, от търсения стилистичен ефект и от словообразувателния потенциал на мотивиращата основа.

Нов словообразувателен модел представляват феминалните имена, чиито мотивиращи основи са абревиатури или словоиди[5] (лексоиди) – неологични съществителни имена, възникнали от заети инициални абревиатури (напр. *PR* [пиàр] – *пиар*: ***пиарка***, *пиарски*, *пиарството*; *DJ* [дѝджѐй] – *диджей*: ***диджейка***, *диджейски*, *диджейството* и под.). Макар и оказионални, дериватите с наставка *-ш(а)* показват други страни от нейния словообразувателен потенциал: *Светлана Такева два пъти става **диджейша*** (съпруга на диджей Дамян, с когото преди това се развежда; форум; vesti.bg); *Комикси, статуси, документи накараха близкия кръг на Борисов сериозно да се поизпоти, а неговата персонална **пиарша** Севделина Арнаудова завинаги се сдоби с прякора Шехерезада* (retro.bg, 12.07.2020). Всъщност наименованието в случая е използвано вместо *пиарка*, но няма основание да разглеждаме употребата като грешка, а по-скоро

[5] Терминът „словоиди“ е въведен от В. П. Даниленко за абревиатури, които при произнасянето си наподобяват думи (Danilenko 1977: 131). Прочитът на абревиатурите, при който се използват имената на буквите от английската азбука, наподобява структурата на двусрични български думи, а това улеснява лексикализацията им.

става дума за преднамереност при словопроизводството, за което подсказва и съчетаемостта с „негова персонална“, т. е. подчертава се „принадлежността“ ѝ към Б. Борисов.

Като проява на редеривация производните феминативи, образувани с наставка *-ш(а)*, търпят десуфиксация (Bondzholova 2007: 131 – 133), при която се отстранява окончанието *-а*, показател за принадлежност към женски род, за да се изрази значение ‘съпруг на жената, назована от мотивиращата основа’: *Хилари ще бъде президент, а съпругът ѝ Бил Клинтън при така стеклото се положение ще трябва да е* ***президентш*** *(което е къде по-добре от* ***сенаторш****!)* (segabg.com, 25.01.07); *как ли биха го наричали – първи господин или* ***президентш****?* (за Бил Клинтън, ако съпругата му Хилари Клинтън бъде избрана за президент на САЩ; eva.bg, 18.12.2021); *Нооо най-много ми хареса Люксембургския* ***президентш****. // Тц, не е* ***президентш****, ами* ***премиерш*** (bg-mamma.com, 11.11.2018); ***Президентшът*** *е веднъж, ама* ***премиершът*** *не знам, не знам...* (bg-mamma.com, 30.04.2013); *Как е редно и канонично да наричаме съпруг на (кандидат) президентка?* ***Президентш****, първи кавалер* (segabg.com); *Сега разбрах, защо Деси Банова се е захванала с Росен Плевнелиев. Уж любов, уж обич, а тя гледа да научи някои неща за президентството от първа ръка. И след това хоп – президентка. А Плевнелиев –* ***президентш*** (форум; blitz.bg, 21.11.2017); *А мъжът на Меркел* ***канцлериш*** *ли е?* (форум; dir.bg, 26.01.14); *нато* ***генералш*** (за ген. Р. Радев; генералша е съпругата му Д. Радева, иронично наричана в медиите Генерал Деси; форум; dnes.bg, 19.10.2021). Аналогична е трансформацията при съществителното *дама*, което е непроизводна дума, в съчетанието „първа дама“: *На Сеголен той ѝ беше* ***първи дам*** (форум; dir.bg, 26.01.14); *Кой е* ***първия дам*** *и как да го наричаме :((господин* ***президентшът****?!)??* (форум; offnews.bg, 3.10.2016). При подобни редеривативни производни се имитират конверсивните отношения, присъщи на съществителни за роднинство (срв. *кум – кума*). Екстралингвистичната причина за създаването им е, че в тези случаи съпругата заема по-високопоставена длъжност от съпруга си, което не е типично и поради това няма специални названия за неговата социална и обществена роля. Те са част от разнообразните прояви на десуфиксация с отстраняване на показателя за женскост, като процесът е подчертано игрови при названия на жени, които нямат мъжкородови съответствия и не са производни от мъжколични съществителни, напр. *примадона* и *гейша*: *Жан-Пол Готие –* ***Примадон*** *на модат*а (trud.bg, 26.01.2020); *Мирон става* ***гейш*** (btv.bg, 30.09.2020); *В България са лама до лама, сенсей до сенсей,* ***гейш*** *до* ***гейш****, будист до будист* (facebook.com, 9.02.2026). Изкривяването на нормативната словообразователна верига, при което се създава псевдокорелативна връзка между произвеждаща и производна дума, става причина за яркия оказионален характер на подобни единици. Употребата на феминативи вместо мъжколични съществителни и на

производни от феминативите редеривати има подчертан експресивно-оценъчен характер, напр.: *Ми кремълската ви **вождка** е доказан **гейш** бе* (форум; fakti.bg, 13.08.2024). Съчетава се с други игрови подходи (като разделяне на думата на части, употреба на главни букви и субституция) при антропоними за изразяване на подчертано негативна оценка за съответното лице: ***Сер-ГЕЙШЪТ** не искал, но пак ще го направят насила еврокомисар, така както го направиха насила евродепутат* (за Сергей Станишев; форум; dir.bg, 12.07.2014). В жаргона съществителното *гейш* е обидна дума и функционира със значение ‘мъжка проститутка; мъж гейша’ (срв. *проститут*).

2. ФЕМИНАТИВИ, ОБРАЗУВАНИ С ПРЕФИКСОИД *ЕКС-*

Префиксоидът *екс-* е представен в „Речника на новите думи и значения в българския език“ (Pernishka et al. 2001: 98 – 99) със следната статия:

Екс- Първа съставна част на сложни думи със значение ‘бивш, предишен’, напр. *ексбанкер*, *ексгадже*, *ексдипломат*, *ексдиректор*, *ексскинжал*, *ексмет*, *екслидер*, *екснационал*, *ексначалник*, *екссъпруг*, *ексфинансов*, *ексшеф* и др.

Лат. ex ‘извън’.

В лексикографския труд има отделни статии за: *ексдепутат*, *ексдепутатка*, *ексдепутатски*, *ексминистър*, *екскомунист*, *екскомунистически*, *експрезидент*, *експремиер*, *експремиерка*, *екссоциалист*, *екссоциалистически*, *екссъветски*. В неологичните речници е отразена по-широката съчетаемост, която се наблюдава при този формант, който може да се прибавя както към съществителни за лица от мъжки пол, така и към мъжкородови съществителни, назоваващи различни същини, а освен това и към прилагателни имена.

Със същата лексикографска дефиниция, но с частично различен списък от производни е статията в „Речника на българския език“ (RBE):

ЕКС-. Първа съставна част на сложни думи със значение: ‘бивш, предишен’, напр.: *ексбанкер, ексвицепремиер, ексдиректор, ексмет, екскомунист, екскомунистически, екслидер, екснационал, експремиер, експрезидент, екссъветски, екссъпруг, ексфинансов, ексшеф и др.*

– От лат. ex ‘извън’.

Префиксоидът *екс-* е посочен в академичния тритомник „Българска лексикология и фразеология“ сред най-продуктивните интернационални по характер форманти със следните примери: *ексбанкер*, *ексводещ*, *експолицай*, *експосланик*, *ексшеф* (Blagoeva, Kolkovska 2013: 297). Както се вижда, сред илюстративния материал липсват или са в ограничен брой феминативите, т. е. акцентът е върху добавянето му към мъжколични съществителни. В. Сумрова (Sumrova 2015: 126 – 127) също отбелязва префиксоида *екс-* като елемент, особено продуктивен

и водещ в количествено отношение (заедно с *топ-*), и привежда редица примери, показващи активността му при феминални названия: *експрезидентка*, *експремиерка*, *ексдепутатка*, *екскметица*, *ексшефка*, *ексчиновничка*, *ексманекенка*, *ексучителка*, *ексбалерина*, *екскомунистка*, *екссоциалистка*, *ексводеща*, *екссъпруга*, *екскметша*, *експремиерша*, *ексспайска*, *ексадреналинка*, *ексфронтуоман.*

Във връзка с приписването на признака „бивш, предишен“ се употребяват редица производни с префиксоид *екс-* от феминативи, свързани с титулуване, с различни професии или с партийна принадлежност: ***ексгербаджийката*** *работи срещу партията* (marica.bg, 2.07.2010); *Бившият министър Росен Христов и* ***ексдиректорката*** *на „Булгаргаз“ Деница Златева не се явиха в парламента* (segabg.com, 9.04.2025); ***Екскметица*** *управлява дом за кучета в Шумен* (trud.bg, 3.10.2017); *Мнозина сега се питат дали бракът между краля и* ***екскралицата*** *е приключил или той просто е решил, че може да има повече от една съпруга* (168chasa.bg, 30.08.2019); *Томас Дол е бивш съпруг на сръбкинята Биляна Дол,* ***експоловинка*** *на нападателя на Левски Валери Божинов* (duma.bg, 29.10.2020); *Май някой упорито работи, да се приобщи към селенията на* ***екс-принцеса*** *Дайяна* (форум; dnes.bg, 22.08.2021); *чаровната* ***екссиноптичка*** *Божана Филипова* (varnautre.bg, 1.04.2012); *С фотосесия на стадион „Христо Ботев“* ***ексфутболистка*** *и рефер дадоха старт на сватбеното тържество* (struma.com, 16.07.2018); *Нищо де, скоро ще бъде* ***ексхерцогиня*** *на Съсекс* (за Мегън Маркъл; форум; dir.bg, 11.09.2024); ***Екс херцогинята*** *на Йорк се утешава в обятията на стаго гадже (*за Сара Фъргюсън; razkritia.com, 17.01.2022); *Пахимер разказва например, че Лъжеивайло бил разобличен от* ***ексцарицата*** *Мария* (Пл. Павлов, liternet.bg); *Гледам си аз снимчици и какво да видя... майката Царица и до нея другата* ***екс-Царица*** (форум; bgrabotodatel.com, 24.10.2023). В този процес като мотивиращи основи се използват и сложни думи: *учуден от транслитерацията, с която били изписани в интернет имената на* ***ексвицепремиершата*** *Шулева и на вицепремиера Даниел Вълчев* (вм. бивша вицепремиерка; duma.bg, 11.09.2007); ***Екс евродепутатката*** *очаквано нападна след мерките и имунизационния план* (bairak.bg, 29.12.2020); *бракът на исландската* ***екс-министър-председателка*** *Йохана Сигурдардотир* (expert-bdd.com, 8.12.2022).

Епидигматичните и парадигматичните особености на лексикалните единици водят до появата на производни като *ексмъж* и *ексжена* съответно със значение ‘бивш съпруг/бивша съпруга’ и ‘транссексуално лице с бивш мъжки/женски пол’: *Цанко Стоичков и* ***ексжена*** *му Мария при раждането на дъщеря им* (bgdnes.bg, 20.09.2024); ***Ексжената*** *на футболиста Кака́ разкри причината да се разведе с него* (slava.bg, 15.04.2024); *Разказ за забогатяването на семейството на главния прокурор на Русия, на неговите заместници, на техните жени и* ***ексжени*** (dnevnik.bg, 14.12.2015); *Клуб „Бивш съпруг“ –* ***екс***

мъжете *на Мария и Емануела се събраха* (lifeonline.bg, 2.05.2025); *Сандра Бълок* (...) *се подготвя да посрещне Коледа със сина си Луис и неверния си* ***екс мъж*** *Джеси Джеймс* (hiclub.bg, 15.12.2025); ***Екс мъж*** *атакува „Мис Вселена“. „Мис Испания“ 2018 Анхела Понсе, която някога е била мъж, атакува короната на „Мис Вселена“* (radiovox.bg, 16.07.2018); ***Ексмъж*** *смаза конкуренцията в US първенство по плуване за дами* (168chasa.bg, 1.06.2022).

Аналогичен е словообразувателният процес при съществителното *половинка*, което има значение ‘*Разг. Шег.* Съпруга по отношение на мъжа си’ (РБЕ), но също и ‘съпруг по отношение на жена си’: *Гинка Кесякова, както се представя след развода,* ***експоловинката*** *на държавния глава, демонстрира страхотна форма* (slava.bg, 4.07.2018); *Боксьорът Благой Найденов, по-известен като* ***експоловинка*** *на поп-фолк звездата Деси Слава, не излиза от столичните заведения в търсене на ново гадже* (novinite.bg, 22.02.2022). В текста могат да се използват и други синоними, напр.: *Най-дружелюбните* ***експоловинки*** *в Холивуд* (подзаглавие). *Пример за такива бивши половинки са* ***екссъпрузите*** *Мадона и Шон Пен, които* (...) *все пак намериха път към себе си, но само като приятели* (dnes.bg, 8.04.2014).

Производни с *екс-* регистрираме и при още един синоним – *благоверен/благоверна*: *... обяснява в потрес Галина, която все още не може да се отърве от ужаса и заплахите на своя* ***ексблаговерен*** (marica.bg, 25.10.2014); *Превъзбудена от ентусиазма на почитателите си,* ***ексблаговерната*** *на Коко Динев се раздаде на максимум* (за попфолк изпълнителката Анелия; marica.bg, 16.09.2011).

Цв. Аврамова коментира експанзията на префиксоида *екс-* и възможността да се прибавя към съществителни, означаващи длъжност или принадлежност към определена институция, орган и др., по-рядко към неодушевени съществителни, а също към прилагателни, които са първа част в съставни названия, като проява на стремежа към езикова икономия (Avramova 2003: 74 – 75). В тези производни *екс-* посочва признак на съществителното (или на субстантивното съчетание), което е опора на съответното съчетание, въпреки че в линейния ред е част от предшестващото го прилагателно. За това свидетелстват вариантите с различна позиция на префиксоида, срв. напр. ***Екссъветският*** *президент* (vesti.bg, 21.09.1999) и ***съветският експрезидент*** (novini247.com, 23.03.2023); ***Ексамериканският президент*** *Доналд Тръмп не проявява желание да се завърне в Twitter* (nav.bg, 20.11.2022) и ***Американският експрезидент*** *отправя предупреждение към Иран относно ядрената програма* (5minuti.bg, 14.04.2025); *Николай Желев –* ***екс европейски шампион*** *по ускорен шах* (bnr.bg, 2.09.2019) и *Мария Манолова и* ***европейският ексшампион*** *Красимир Анев атакуваха мощно председателя на федерацията* (24chasa.bg, 25.03.2022); ***Екс държавният глава*** *Георги Първанов представя книгата си на перничани* (mirogled.com, 20.04.2021) и *стоящият зад него* ***ексглава на Украйна*** *Виктор Юшченко го пое в ръцете си* (cross.bg,

23.08.2014). Моделът наподобява изразяването на определеност на съответното име, като се постави определителен член при първата дума в субстантивното съчетание. В този смисъл признакът за принадлежност към ръководената страна не може да бъде „бивш“, предишна е самата посочена длъжност. При феминативи също се срещат и двата модела, напр.: ***бразилската експрезидентка*** *и близка съратничка на Лула, Дилма Русеф* (baricada.org, 11.04.2023); ***екс-украинска премиер-министърка*** (за Юлия Тимошенко; elephantram.blogspot.com, 28.08.2014); *Антония Първанова,* ***ексевропейски депутат*** (bnr.bg, 13.08.2014); *Тя е сега най-високопоставената българка в йерархията на световните международни организации: бивш изпълнителен директор на Световната банка (СБ), а понастоящем е управляващ директор на Международния валутен фонд,* ***екс-европейски комисар*** (frognews.bg, 30.09.2021).

Разширяване на съчетаемостта наблюдаваме също при съставните названия на жени, като префиксоидът *екс-* се присъединява към поликомпонентни словосъчетания, някои от които са фразеологизирани: *Мелания Тръмп се готви за* ***екс първа дама****, ще стане ли и* ***екс г-жа Тръмп?*** (в края на първия мандат на Д. Тръмп като президент; dnes.bg, 9.11.2020); *Бившият държавен секретар и* ***екс-първа дама*** *на САЩ Хилъри Клинтън раздаде над 1200 автографа в книжарница Northshire в Саратога, Ню Йорк* (azcheta.com, 30.07.2014); *Звездата на жълтата украинска революция, екс-премиерка и* ***екс-криминална затворничка*** *Юлия Тимошенко, все още подвизаваща се като лидерка на политическа партия, се опасява, че пак ще попадне зад решетките* (elephantram.blogspot.com, 4.04.2015).

Префиксоид *екс-* се присъединява към прилагателни имена, включително при субстантивирането им (срв. напр. *благоверен* и *ексблаговерен*): *Сега Емануела гледа напред, въпреки че не спира да дразни* ***ексблаговерния*** *с разни заядливи послания и провокативни статуси* (kliuki.net, 29.06.2014). Наблюдаваното аналогично прибавяне към прилагателното *бивш,* включително при субстантивация, всъщност има плеонастичен характер заради синонимното отношение между *екс*, *бивш*, *предишен*, *някогашен*: *За пълзяща реставрация на кадри на* ***ексбившите*** *управляващи вече упорито се говори и в Министерството на отбраната* (duma.bg, 9.08.2014); *Правителственият пост на* ***ексбившата*** *му приятелка е сред най-обсъжданите теми във френските медии* (за Сеголен Роял, бивша партньорка на френския президент Франсоа Оланд, която става министър на екологията, устойчивото развитие и енергетиката; mediapool.bg, 2.04.2014); ***Ексбившата*** *на Константин очевидно се учи от колежките си* (за фолк певицата Райна; hotnews.bg, 29.05.2012).

Префиксоидът *екс-* се добавя към топоними, които представляват историзми или архаизми, т. е. предишни названия на страни или названия на съществували преди държави като *екс-Югославия*, *екс-Чехословакия*, *екс-СССР*: *В днешно време дървеното сабо се продават до голяма степен в Нидерландия* ***(екс-Холандия)***

само като туристически сувенири (zavedime.net, 19.07.2022); *Русия*, ***екс Съветски Съюз***, ***екс Царска Русия***, ***екс Русия на Иван Грозни***, ***екс Монголска империя*** *е една много изостанала страна* (форум; dnes.bg, 26.12.2023). Възможно е да се присъедини и към ергоними или названия на различни организации: *Парчето, записано в Ecomonic и Fulluna Studio и смесено и мастерирано от Ангел Пенчев-Ачо* ***(екс „Клас“)****, е в типичния за групата стил* (duma.bg, 4.04.2013); *Най-динамично развиващ се брокер: „Мусала брокер“* ***(екс „Адмирал инс“)*** (capital.bg, 21.05.2017).

Според данните от ексцерпирания от нас материал няма ограничения за типа субстантивни основи, към които се прибавя *екс-*. Регистрираме прибавяне към феминативи с различна словообразувателна структура, както и словопроизводство от антропоними (собствени и фамилни имена, прякори и прозвища), включително за жени. Моделът се прилага неофициално при фамилни имена на жени след развод/раздяла, при което префиксоидът се добавя към фамилията по съпруг/партньор: *Юлияна* ***ЕКС-Плевнелиева*** (форум; blitz.bg, 24.02.2018); [на] *два стола от нея седеше руса жена, която според мен беше Лолита* ***екс-Димитрова*** (форум; tenniskafe.com, 13.04.2023); *горда е* ***екс-Божинова*** (за Николета Лозанова; lifestyle.bg, 28.02.2012); *бившата първа дама на Франция Сесилия Атиас,* ***екс-Саркози****, ще публикува автобиографична творба в средата на октомври* (dariknews.bg, 23.09.2013).

Наблюдаваме също производни, при които *екс-* се свързва с феминативи, образувани от антропоними: ***Екс Гришовица*** *показва гръд* (за Никол Шерцингер; bgdnes.bg, 13.04.2022); *премяната на* ***екс Божиновица*** *е оглавила първите страници на македонското издание* (за Николета Лозанова; kliuki.ws, 24.05.2015); *Много ми е странна прическата на* ***екс Гонзовица****, сегашна Гущеровица* (за Светлана Гущерова; 17.11.2017).

Префиксоидът *екс-* може да се лексикализира и да се използва самостоятелно като съществително: *За протокола: плащат ли издръжка* ***ексовете****?* (bg-mamma.com, 8.12.2005); *Традиционно бившата е с рога и с копита – източва сметките на своя* ***екс*** *до последната стотинка, хвърля прободени с игли тотеми на прага на новата или обикаля възрастните му роднини с компромати.* (...) *Понякога е по-удобно да си* ***екс****, отколкото самопожертвователна настояща* (jenatadnes.com, 1.02.2010); *Интересно четиво ще представляват и записаните мисли на екс Главния инквизитор Борис Велчев,* ***ексовете*** *Цветан Цветанов, Флоров…* (ivailozartov.org, 18.07.2013). Обикновено в рамките на конкретната публикация *екс* е в конкуренция със съчетания от прилагателното *бивш* и съответното съществително, напр.: ***Ексът*** *на Кейт Бекинсейл: Бягай от нея, приятелю!* (заглавие) ***Бившият приятел*** *на Кейт Бекинсейл се опитва да предпази сегашния възлюбен на актрисата, който пък е бивш на Ариана Гранде* (cosmopolitan.bg, 6.03.2019). Към екс- може да се прибави суфикс *-к(а)*: *нали са приключили връзката, що да му се обажда* ***екската****?* (bg-mamma.com, 20.10.2021).

3. ФЕМИНАТИВИ, ОБРАЗУВАНИ С ПРЕФИКСОИД *ЕКС-* И СУФИКС *-Ш(А)*

При деривацията префиксоид *екс-* може да се добави към феминални названия с наставка *-ш(а)* в ролята им на мотивиращи основи (*екс-* + *президентша*, *премиерша*, *кметша* и под.), поради което производните от този тип имат значение ‘бивша, предишна съпруга на лицето’. По-рано регистрирани в научни публикации и/или лексикографски източници са *ексдепутатша*, *екскметша*, *ексканцлерша*, *експремиерша* (Sumrova 2018a: 177). В групата се включват новорегистрирани названия като *експрезидентша*, както и *ексбанкерша*, *ексеврокомисарша*, *ексмилионерша*, *ексминистерша*, напр.: *И се помолих на Господ да ми помогне, доверява гонещата 50-те* ***ексбанкерша*** (blitz.bg, 7.10.2008); *Ще припомним също, че поръчковият журналист от „Антикорупционния фонд“ беше скастрен лично от* ***ексбанкершата*** *Антоанета Василева* (blitz.bg, 11.07.2020); *Андрей Пръмов – мъжът на* ***екс-еврокомисаршата*** *Миглена Кунева* (glasove.com, 4.06.2021); ***Ексмилионершата*** *го наела да ѝ сложи водомери* (blitz.bg, 9.01.2009); *и това е* ***ексминистерша*** *на културата* (форум; blitz.bg, 13.09.2011); ***Експрезидентшата*** *на САЩ всеки ден питала дъщеря си кога ще стане баба* (tialoto.bg, 4.10.2013).

Различното словообразователно значение на подобни феминални названия се уточнява в контекста във връзка с отразяваната екстралингвистична действителност, а това представя и една от лингвистичните причини за появата на производните – тяхната краткост спрямо описателните конструкции, например: ***Екскметша*** *лепна шамар на кмет в съда, бил опипал задните ѝ части* (заглавие). *Скандал в съда в Пазарджик избухна, след като съпругата на бившия кмет на Септември Петър Бошев – Гина Бошева, удари в съдебната зала настоящия градоначалник Марин Рачев.* (...) *Днес* ***екскметшата*** *отново бе сред протестиращите преди началото на делото граждани* (trafficnews.bg, 23.10.2017). По тази причина интерес представлява значението на производните, съдържащи двата форманта, тъй като то е резултат от прибавянето на *екс-* и *-ш(а)* на различни нива на производност, което води до словообразователна омонимия. Т. е. при всяка от единиците можем да отбележим омонимна парадигма:

премиер – ***екс****премиер* – *експремиер****ша***$_1$;

премиер – *премиер****ша*** – ***екс****премиерша*$_2$.

Следователно ***екс****премиерша*$_1$ е ‘съпруга на бивш премиер (съпруга на експремиер)’, а *експремиер****ша***$_2$ е ‘бивша съпруга на премиер (бивша премиерша)’. Ще приведем някои примери за употребата на тези омоними.

Експремиерша$_1$: *Център за обучение на деца и младежи с физически увреждания ще строи фондацията „Бъдеще за България“, чийто председател*

е ***експремиершата*** *Елена Костова* (съпругата на Иван Костов; plovdivguide.com, 29.06.2004); *Изводът е, че дори популярността на една* ***експремиерша*** *не върши работа* (съпругата на Кирил Петков; bnews.bg, 7.06.2024); *Съпругата на Симеон Сакскобургготски доня Маргарита Гомес-Асебо не се разделя с малък джобен бележник, където е записала стриктно рожденитe дати на всичките си 11 внучета.* ***Експремиершата*** *има навика всяка сутрин преди кафето да разлиства тефтера, за да провери кога за някой от наследниците ѝ се задава празник* (nabore.bg); *През 80-те години съпругата на Станко Тодоров – Соня Бакиш била истински трън в очите на Тодор Живков.* (...) *Държавният глава негодувал срещу участието на* ***експремиершата*** *в дисидентския Независим комитет за екологична защита на Русе* (razkritia.com, 9.07.2023); *Бившият ни държавен глава Петър Стоянов събра във Виена Бил Клинтън, британската* ***експремиерша*** *Чери Блеър и командващия силите на НАТО по време на операцията в Югославия ген. Уесли Кларк* (съпругата на бившия британски премиер Тони Блеър; 24chasa.bg, 22.05.2011).

Експремиерша$_2$: *Бившата съпруга на Бойко Борисов си намери интересно занимание за празниците. Стела, която е първа съпруга на премиера, реши да ушие коледен костюм на домашния си любимец, видя HotArena*. ***Екс премиершата****, която от години живее в САЩ, премени любимото си куче Айра в празнични дрехи* (hotarena.net, 4.01.2017).

Аналогични мотивационни процеси има и при произвеждаща основа **президент**:

*президент – **екс**президент – експрезидент**ша***$_1$ ‘съпруга на бивш президент (съпруга на експрезидент)’;

*президент – президент**ша** – **екс**президентша*$_2$ ‘бивша съпруга на президент (бивша президентша)’.

Наличието на производни с еднаква структура, но с различно значение в резултат на различни словообразователни процеси е екстралингвистично мотивирано от усложнените семейни връзки и от промяната в обществено-политическите функции на лицата и на техните съпруги и спътнички. Българската действителност също води към използването на различни омоними, тъй като някои от президентите на Р България имат по повече от една съпруга. Експрезидентът Росен Плевнелиев (президент на България в периода 22.01.2012 – 22.01.2017 г.) има три съпруги: Вероника Кавракова, Юлияна Плевнелиева, Десислава Банова. *Президентша* е била само Юлияна Плевнелиева (2000 – 2017), която сега е бивша съпруга на бившия президент (*експрезидентша*), а Десислава Банова става съпруга на бившия президент (т. е. също *експрезидентша*). Румен Радев, който е действащ президент от 22.01.2017 до 23.01.2026 г. (т. е. вече е *експрезидент*), има две съпруги. Следователно Десислава Радева, която в посочения период е била *президентша*, вече е *експрезиденша*. Но *експрезидентша* е и първата му съпруга.

При отразяване на различни събития, свързани с президентите и със съпругите им, се използва съществителното *експрезидентша* със съответното значение. При анализа отчитаме отношенията между лицата към момента на поява на конкретния феминатив.

Експрезидентша$_1$: ***Експрезидентшата*** *не искала да е като Хилари Клинтън. Съпругата на бившия президент Петър Стоянов – Антонина Стоянова, проговори за пръв път от 10 години насам* (blitz.bg, 16.03.2011); *За каузата на палестинската революция* ***експрезидентшата*** *Клинтън била привлечена с бижута на стойност 12 хил. долара* (за Хилъри Клинтън; vesti.bg, 5.04.2001); ***Експрезидентшата*** *Трирвейлер зашлеви минувач. Бившата спътница на президента на Франция Франсоа Оланд – Валери Трирвейлер, беше обвинена в агресия и ще си има съдебни неприятности* (segabg.com); *Носителката на „Оскар“ Натали Портман обмисля вероятността да влезе в образа на* ***експрезидентшата*** *на САЩ Джаки Кенеди в биографичен филм* (arenamedia.net, 1.10.2012); *Нещо повече – гордата* ***експрезидентша*** *не се посвени да се щракне на фото, което мълниеносно обиколи социалките* (за Д. Радева; pik.b, 26.01.2026); *Новините от фронта, така да се каже, се менят всеки момент, а половината от изданията се вълнуват само от* ***експрезидентшата*** *Десислава Радева и писанията в профила ѝ* (...) *госпожа* ***експрезидентшата*** *стана медийна звезда!* (faktor.bg, 4.03.2026).

Експрезидентша$_2$: *Сесилия и Ришар имат връзка още от 2005 г., когато* ***експрезидентшата*** *дори напусна Никола Саркози и избяга с любовника си в Ню Йорк, но после прекрати романса и се върна при съпруга си* (Саркози е президент от 2007 до 2012 г.; dariknews.bg, 15.01.2008); *Дори на морето бившата съпруга на Румен Радев* не *се спира.* (…) ***Експрезидентшата*** *слага в малкия си джоб и 20 години по-млади от нея* (за Гинка Кесякова, бивша съпруга на Р. Радев; slava.bg, 7.07.2018).

Във връзка с особеностите при комбинирането на признаците *настоящ* и *бивш*, *сегашен* и *предишен* според нас има основание и за отбелязване на трети член в омонимната парадигма (*експрезиденша*$_3$) със значение ‘бивша съпруга на експрезидент’, като формално това можем да представим със схемата **екс-експрезидентша*, съответно **екс-експремиерша*, **екс-екскметша* (срв. *президент – експрезидент – експрезидентша – *екс-експрезидентша*), но значението се реализира само чрез формата *експрезидентша*, *експремиерша*, *екскметша*: *След дългогодишна връзка с експремиера Сергей Станишев, амбициозната журналистка го заряза и тръгна с френския оператор Стефан, за което тя сама призна в края на 2009.* (...) *Четиридесет и пет годишната* ***експремиерша*** *имала желание да му роди дете* (за Елена Йончева, бивша приятелка на С. Станишев; skandalno.net, 12.05.2010); *Бившата съпруга на някогашния варненски кмет Кирил Йорданов, Бояна Йорданова, беше отличена с награда „Варна“*

като учител в областта на предучилищното образование. (...) *Това не е първото отличие за* ***екскметшата*** (abcnews.bg, 23.05.2024); *Юлияна Плевнелиева, която е в процес на развод с доскорошния президент Росен Плевнелиев, е бясна на бившия си мъж за избора му. Близки до* ***експрезидентшата*** *споделят, че още преди година и половина, когато узнала, че мъжът ѝ се залюбил с Деси Банова, тя засипала с жестоки хули и обиди както съпруга си, така и новата му изгора – пише „Уикенд“* (kliuki.ws, 10.11.2017); *Деси Банова засипа с похвали* ***екс президентшата****. Деси Банова се скъса да хвали Юлиана Плевнелиева. Синоптичката, която стана третата поредна съпруга на бившия президент, засипа със суперлативи предшественичката си* (kliuki.net, 16.07.2018). В случая не се наблюдава йерархична семантична производност и новото значение е резултат от отделен словообразувателен процес.

Употребата на производните от коментирания вид има добре изразен игрови характер при каскадното им използване: ***Екс „Президента“*** *си има* ***„Екс Президентша“*** *с* ***„Екс Дете“****... всичко там е* ***Екс*** *... в* ***Екс Бъдещето****...* (по повод първата публична поява на Десислава Банова след обявяването на новината, че е бременна от президента Росен Плевнелиев; форум; dir.bg, 1.05.2018).

По различен повод проф. Огнян Герджиков заявява: „Всяка настояща позиция е бъдеща бивша“ (novini.bg, 2.05.2017). Назоваването на жените според длъжността на съпруга им позволява то да е различно според конкретния пост в определен период и да отрази новата реалност: съпруга на действащ президент – *президентша*; съпруга на бивш президент – *експрезидентша*$_1$; бивша съпруга на действащ президент – *експрезидентша*$_2$; бивша съпруга на бивш президент – *експрезидентша*$_3$. Така например Мелания Тръмп беше *президентша* в периода на първия мандат на Д. Тръмп, след това – *експрезидентша*$_1$, а от януари 2025 г. отново е *президентша*.

Употребата в близък контекст на различни типове феминативи, които имат оказионален характер, неизбежно подчертава емоционално-експресивните конотации. Така например в коментар за Невяна Митева, издигната през 2021 г. от инициативен комитет като кандидат за вицепрезидент на кандидат-президента и ректор на СУ тогава проф. Анастас Герджиков, четем: *По лични впечатления за* ***кандидат-вицепрезидентката*** *на проф. Герджиков:* ***екс-спортистка****, далеч от постиженията на Стъки и Кобрата, свръх амбициозна* ***чиновничка*** *в униформа, хронична* ***кандидат-генерал/ка****. Засега* ***полковник-генералша*** (frognews.bg, 6.10.2021). Наличието на пет феминатива (*кандидат-вицепрезидентка*, *екс-спортистка*, *чиновничка*, *кандидат-генерал/ка* и *полковник-генералша*) насища текста с изтъкване на семата ‘жена’, но едновременно с това подчертава пренебрежителното и неодобрително отношение, демонстрирано от пишещия и с други изразни средства.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Коментираните феминативи не са общоупотребяеми, а се регистрират най-вече в медийни текстове и в езика на социалните мрежи, където добре се вписват като средства за изразяване на разнообразни стилистично маркирани конотации, поради което не са присъщи на официално-деловата реч. Статусът им е разговорен, т. е. не можем да очакваме на този етап от функционирането им в обръщение към съпруги на настоящи или бивши официални лица да се използват форми като „госпожо (екс)президентша“. Както подчертава В. Сумрова, „наличието на неекспресивно (по същността си – тълкувателно) словосъчетание (съпруга на Х., т. е. на лицето, назовано с произвеждащото име) превръща (според някои изследователи) лексемите, образувани с наставката *-ш(а)* – ***дипломатша***, ***премиерша***, ***митничарша*** и под., в разговорни“ (Sumrova 2018b: 77). Употребата им в медийни текстове и в неофициална комуникация следователно е свързана със специфични номинативни цели и повишава експресивността, характерна за публицистичния и за разговорния стил.

Разгледаните афиксални деривати са по-кратки от съчетанията, чрез които се постига идентична номинация, но са стилистично маркирани. При анализите на всеки един от избраните високочестотни форманти бяха посочени техните семантични особености на фона на референтната им отнесеност при назоваване на конкретни лица, както и появата им във връзка с краткостта на изказа и стремежа към използване на разнообразни експресивни средства, включително за негативна оценка. За новите феминативи, активно образувани по анализираните словообразувателни модели, са характерни различни системни прояви – полисемия, омонимия, синонимия, които са обусловени от семантичните и парадигматичните отношения между мотивиращите ги думи и съчетания и между формантите.

Нужно е да изтъкнем, че феминативите с наставка *-ш(а)* и с префиксоид *екс-* в практика могат да бъдат разглеждани като потенциални деривати, макар и към дадения момент да няма тяхна регистрация, тъй като и двата форманта продължават да повишават своята продуктивност. В този смисъл към всяка субстантивна единица, при която е възможна съчетаемост с прилагателното *бивш* или *предишен*, може да се добави префиксоид *екс-*. Към всяко мъжколично съществително свободно може да се добави суфикс *-ш(а)*, за да се обозначи съпруга или партньорка на лицето, стига фонетичният облик на произвеждащата основа да го позволява, тъй като се вижда, че се предпочитат основите, завършващи на сонорни съгласни (*р*, *л*, *м*, *н*), както и на *т* и *й*.

Екстралингвистичните условия – сложните обществени, служебни и семейни отношения и настъпващите промени в тях, както и лингвистичните особености – краткостта на производните в сравнение с аналогичните им по

съдържание описателни конструкции, а също и нуждата от експресивни средства, създават обосновано очакване, че броят на феминативите в разгледаните групи ще нараства. Всичко това определя необходимостта високочестотните феминативи в по-голяма степен да получат лексикографска регистрация, а наблюденията върху тази динамична група в семантичен, словообразувателен и синтактичен план да продължат да бележат нарастващ научен интерес.

Литература / References

Avramova 2003: Avramova, Tsv. *Slovoobrazuvatelni tendentsii pri sashtestvitelnite imena v balgarskiya i cheshkiya ezik v kraya na XX vek*. Sofia: Heron Press. (**Аврамова 2003**: Аврамова, Цв. *Словообразувателни тенденции при съществителните имена в българския и чешкия език в края на XX век*. София: Херон Прес.)

Blagoeva, Kolkovska 2013: Blagoeva, D., S. Kolkovska. Dinamika i inovatsionni protsesi v balgarskata leksika v kraya na XX i nachaloto na XXI vek. – In: Krumova-Tsvetkova, L. et al. *Balgarska leksikologiya i frazeologiya. T. 1. Balgarska leksikologiya*. Sofia: Izdatelstvo na BAN "Prof. Marin Drinov", pp. 215 – 394. (**Благоева, Колковска 2013**: Благоева, Д., С. Колковска. Динамика и иновационни процеси в българската лексика в края на XX и началото на XXI век. – В: Крумова-Цветкова, Л. и др. *Българска лексикология и фразеология*. *Т. 1. Българска лексикология*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов", с. 215 – 394.)

Bondzholova 2004: Bondzholova, V. Feminativite – mezhdu neologichnoto i okazionalnoto. – *Trudove na Velikotarnovskiya universitet "Sv. sv. Kiril i Metodiy"*, kn. 2. Ezikoznanie, t. 34. Dokladi ot Sedmata natsionalna konferentsiya na tema "Problemi na balgarskata razgovorna rech", 11 – 12 yuni 2004 g. Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo "Sv. sv. Kiril i Metodiy", pp. 59 – 70. (**Бонджолова 2004**: Бонджолова, В. Феминативите – между неологичното и оказионалното. – *Трудове на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий",* кн. 2. Езикознание, т. 34. Доклади от Седмата национална конференция на тема „Проблеми на българската разговорна реч", 11 – 12 юни 2004 г. Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий", с. 59 – 70.)

Bondzholova 2007: Bondzholova, V. *(Ne)sashtestvuvashti dumi: okazionalnoto slovotvorchestvo.* Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo "Sv. sv. Kiril i Metodiy". (**Бонджолова 2007**: Бонджолова, В. *(Не)съществуващи думи: оказионалното словотворчество.* Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий".)

Danilenko 1977: Danilenko, V. P. *Russkaya terminologiya. Opyt lingvisticheskogo opisaniya.* Moskva: Nauka. (**Даниленко 1977**: Даниленко, В. П. *Русская терминология. Опыт лингвистического описания*. Москва: Наука.)

Eftimova 2020: Eftimova, A. Naprezhenieto mezhdu maskulinizmite i feminativite v ezika na politicheskata korektnost. – *Balgarski ezik i literatura*, № 1, pp. 19 – 36. (**Ефтимова 2020**: Ефтимова, А. Напрежението между маскулинизмите и феминативите в езика на политическата коректност. – *Български език и литература*, № 1, с. 19 – 36.)

Guzaerova 2020: Guzaerova, R. Provinciyal‘naya frantiha: formant -ih(a) v nominativnom pole slovoobrazovatel‘noj kategorii feminitivnosti. – *Filologiya i kul‘tura. Philology and Culture*, № 3 (61), pp. 24 – 29. (**Гузаерова 2020**: Гузаерова, Р. Провинциальная франтиха: формант -их(а) в номинативном поле словообразовательной категории феминитивности. – *Филология и культура. Philology and Culture*, № 3 (61), с. 24 – 29.)

Ilyasova, Pugacheva 2022: Il‘yasova, S. V., E. V. Pugacheva. Feminitivnost‘: ot leksicheskoj k slovoobrazovatel‘noj. – *Filologicheskiy klass*, № 4, pp. 54 – 66. (**Илясова, Пугачева 2022**: Ильясова, С. В., Е. В. Пугачева. Феминитивность: от лексической к словообразовательной. – *Филологический класс*, № 4, с. 54 – 66.)

Otashevich 2024: Otashevih, Ђорђе. Noviji feminativi u srpskom javnom diskursu (na primeru foruma Krstaritsa). – *Novorechje*, № 11, pp. 52 – 61. (**Оташевич 2024**: Оташевић, Ђорђе. Новији феминативи у српском јавном дискурсу (на примеру форума Крстарица). – *Новоречје*, № 11, с. 52 – 61.)

Pernishka et al. 2001: Pernishka, Em., D. Blagoeva, S. Kolkovska. *Rechnik na novite dumi i znacheniya v balgarskiya ezik*. Sofia: Nauka i izkustvo. (**Пернишка и др. 2001**: Пернишка, Ем., Д. Благоева, С. Колковска. *Речник на новите думи и значения в българския език*. София: Наука и изкуство.)

Rabovyanova 2025: Rabovyanova, T. Stanete modnitsa! – ili oshte vednazh za upotrebata na nastavka -itsa. – In: *Otgovornostta pred ezika*. Kn. 11. Sbornik, posveten na 65-godishninata na prof. Velka Popova. Shumen: Universitetsko izdatelstvo “Episkop Konstantin Preslavski”, pp. 276 – 285. (**Рабовянова 2025**: Рабовянова, Т. Станете модница! – или още веднъж за употребата на наставка -ица. – В: *Отговорността пред езика.* Кн. 11. Сборник, посветен на 65-годишнината на проф. Велка Попова. Шумен: Университетско издателство „Епископ Константин Преславски“, с. 276 – 285.)

Radeva 1991: Radeva, V. *Slovoobrazuvaneto v balgarskiya knizhoven ezik*. Sofia: Universitetsko izdatelstvo “Sv. Kliment Ohridski”. (**Радева 1991**: Радева, В. *Словообразуването в българския книжовен език*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“.)

RBE: *Rechnik na balgarskiya ezik (online). A – системност.* <https://ibl.bas.bg/rbe/> [15.01.2026]. (**РБЕ**: *Речник на българския език (онлайн). А – sistemnost.* <https://ibl.bas.bg/rbe/> [15.01.2026].)

RSBKE: *Rechnik na savremenniya balgarski knizhoven ezik (online). Sit – yashnost.* <https://ibl.bas.bg/rbe/> [15.01.2026]. (**РСБКЕ**: *Речник на съвременния български книжовен език* (*онлайн). Сит – яшност.* <https://ibl.bas.bg/rbe/> [15.01.2026].)

Satoła-Staśkowiak, Sosnowski 2019: Satoła-Staśkowiak, J., W. Sosnowski. Feminativite v polskiya, ruskiya i balgarskiya ezik. – *Balgarski ezik*, № 4, pp. 124 – 141. (**Сатола-Сташковяк, Сосновски 2019**: Сатола-Сташковяк, Й., В. Сосновски. Феминативите в полския, руския и българския език. – *Български език*, № 4, с. 124 – 141.)

Sumrova 2009: Sumrova, V. Sashtestvitelnite imena ot zhenski rod s nastavkata -sh(a) v balgarskiya ezik. – *Balgarski ezik*, № 1, pp. 88 – 93. (**Сумрова 2009**: Сумрова, В. Съществителните имена от женски род с наставката -ш(а) в българския език. – *Български език*, № 1, с. 88 – 93.)

Sumrova 2015: Sumrova, V. Za intermodelite v slovoobrazuvaneto na neologichnite feminalni imena v balgarskiya ezik. – *Rocznik Slawistyczny*, t. LXIV, pp. 123 – 140. (**Сумрова 2015**: Сумрова, В. За интермоделите в словообразуването на неологичните феминални имена в българския език. – *Rocznik Slawistyczny*, т. LXIV, с. 123 – 140.)

Sumrova 2018a: Sumrova, V. *Novite feminalni nazvaniya v balgarskiya* ezik. Sofia: Izdatelstvo na BAN "Prof. Marin Drinov". (**Сумрова 2018а**: Сумрова, В. *Новите феминални названия в българския език*. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов".)

Sumrova 2018b: Sumrova, V. Novi yavleniya pri nazvaniyata za litsa zheni. – *Balgarski ezik*, № 3, pp. 73 – 80. (**Сумрова 2018б**: Сумрова, В. Нови явления при названията за лица жени. – *Български език*, № 3, с. 73 – 80.)

Todorova 2018: Todorova, B. Slovotvorchestvoto v kompyutarno oposredstvanata komunikatsiya (po materiali ot forumite na BG-Mamma). – *Balgarska rech*, № 1, pp. 92 – 100. (**Тодорова 2018**: Тодорова, Б. Словотворчеството в компютърно опосредстваната комуникация (по материали от форумите на BG-Mamma). – *Българска реч*, № 1, с. 92 – 100.)

Валентина Бонджолова
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий"
ул. „Теодосий Търновски" 2
Велико Търново, 5003 България
v.bondjolova@ts.uni-vt.bg
https://orcid.org/0009-0001-6703-5748

Valentina Bondzholova
St. Cyril and St. Methodius University
of Veliko Tarnovo, 2 Teodosiy Tarnovski str.
Veliko Tarnovo, 5003 Bulgaria
v.bondjolova@ts.uni-vt.bg
https://orcid.org/0009-0001-6703-5748